

VIITORUL ROL

VICTOR ȘTENGARU

La absolvirea Institutului de teatru „I. L. Caragiale” (1967), Victor Ștengaru și-a susținut examenul de diplomă cu două roluri: Bucșan din *Ultima oră* de Mihail Sebastian și Coana Caliopi (travesti) din *Muza de la Burdujeni* de Costache Negruzzi. A fost repartizat la Teatrul Național din Tîrgu Mureș, unde a jucat, printre altele: Marcu (*Acești îngeri triști* de D. R. Popescu); Albert Cobb (*Cine-l salvează pe Albert Cobb?* de Frank Gilroy); Unchiul Vanea din piesa cu același nume de Cehov; Marinarul Bladdgens (*Dansul sergentului Musgrave* de John Arden); Barach (*Prințesa Turandot* de Carlo Gozzi). Din 1973, numele lui Victor Ștengaru apare pe afișele Teatrului „Nottara”, în diverse spectacole: Magul Imperial (*Paradisul* de Horia Lovinescu); Grișa (*Barbarii* de Maxim Gorki); Licht (*Ulciorul sfărîmat* de Heinrich von Kleist);

Pictorul (*Timon din Atena* de Shakespeare); Agopian (*Ultima oră* de Mihail Sebastian); Pacarel (*Mița în sac* de Georges Feydeau); Vasile Vasile (*Sfîntul Mitică blajinul* de Aurel Baranga); Răkittin (*Karamazovii*, după Dostoievski). Talent robust, viguros, Victor Ștengaru a dovedit, în majoritatea rolurilor interpretate, o înzestrare deosebită pentru compoziție; actorul se străduiește să-și modeleze personalitatea, mereu preocupat de expresia adecvată, simplă și concisă. E și un pasionat al scenografiei, domeniu în care și-a pus de câteva ori la încercare talentul, atît pe scena de la Tîrgu Mureș, cît și pe cea de la „Nottara”.

„Repet, în piesa *Trăsură la scară* de Mihai Ispirescu (publicată în revista „Teatrul” nr. 10, 1982), rolul principal, Boiangiu. Din pornire, țin să menționez că îmi gîndesc personajele în strînsă legătură cu concepția de ansamblu a spectacolului, și nu-i dau pace regizorului pînă nu pătrund esența personajului. De aici începe munca.

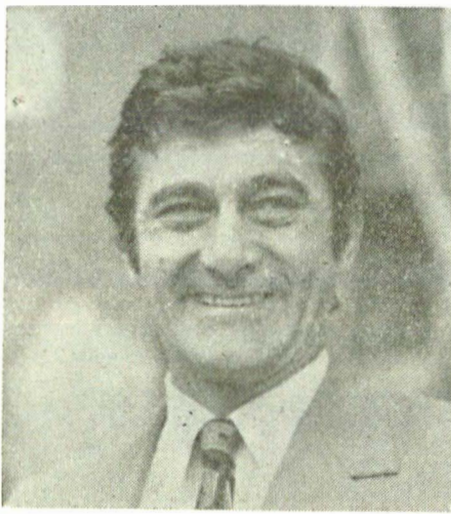
Piesa este o satiră la adresa degradării morale și spirituale; în același timp, o critică severă a abuzurilor, a demagogiei și a oportunismului. Boiangiu face parte din soiul de personaje în stare și să se cațare pe pereți, dar și gata să se prăbusească de acolo la primul strigăt, alarmat ori în joacă, al unui copil. El nu este un somnambul; atît veghea, cît și insomniile sale sînt cu totul explicabile, la locul lor. Deși creează impresia de normal, de firesc, se comportă ca un mecanism. Prins în jocul «mișcării», umblă pe pereți și se prăbusește... «Tovarășul Boiangiu» deține o «funcție» hiperbolizată a concentrării! De aceea, bîntuie pe ziduri, dar nu cunoaște buna, realista lege a gravitației, a cărei aplicare și un copil o poate declanșa fatal (fericit!) prin risul său... E un mare caracter slab, un substanțial personaj «mic», căruia încerc să-i descifrez mobiliturile și contradicțiile. Trăiesc din nou bucuria colaborării cu regizorul Dan Micu, care, prin stilul său de lucru, îmi dă certitudinea unei izbinzi”.

telex-„teatrul“●telex-„teatrul“●telex-„teatrul“

Teatrul „Valea Jiului” din Petroșani a sărbătorit recent 35 de ani de activitate. Cu acest prilej, în noua sală a teatrului a fost prezentată premiera piesei O scrisoare pierdută de I. L. Caragiale, aceeași piesă care a inaugurat activitatea teatrului minerilor acum treizeci și cinci de

stagiuni. Urăm colectivului petroșenean noi impliniri, spre bucuria spectatorilor lor. ● În colecția „Biblioteca critică” a Editurii „Eminescu” a apărut volumul „Horia Lovinescu interpretat de...” ● Dintre expozițiile care se succed cu repeziciune la Teatrul Foarte Mic am reținut

„Ambient cotidian” — au expus Tereza Bubă, Cristina Lenuş, Cristina Iliescu, Valeria Maurer, Ion Oprescu și Anca Simionescu. Am mai reținut expoziția de pictură naivă a lui Petru Vintilă ● Regizorul Sergiu Savin repetă la Teatrul Dramatic din Baia Mare Subiectul era

VIITORUL ROL

MISKE LÁSZLÓ

Miske László a absolvit Institutul de teatru „Szentgyörgyi István” din Tirgu Mureș în 1966; de atunci joacă neîntrerupt la Teatrul de Stat din Oradea, secția maghiară, fiind una dintre personalitățile artistice marcante din colectiv. Elev al lui Kovács György, Miske László își evocă profesorul cu dragoste și recunoștință: „...nu voi uita niciodată repetițiile cu maestrul Kovács. Ascuns într-un colț al scenei, el te electriza cu privirea, în care citeai clipă de clipă ce ai de făcut, ce e bine și ce nu”. Personajele interpretate de Miske László sînt robuste, pline de vitalitate, au putere de convingere și un aer de autenticitate, provenind dintr-o siguranță profesională niciodată dezmințită. A realizat o bogată galerie de tipuri: haiduci, eroi populari, figuri istorice sau legendare: Budai Nagy Antal din piesa cu același nume de Koós Károly,

Liliom (*Liliom* de Molnár Ferenc), Csongor (*Csongor și Tünde* de Vörösmarty Mihály); l-a jucat pe Don Cesar (*Ruy Blas* de Victor Hugo) și pe Eddie Carbone (*Vedere de pe pod* de Arthur Miller), pe Stomil (*Tango* de Mrožek) și pe Gore (*Mobilă și durere* de Teodor Mazilu), roluri diverse, vădînd amploarea registru-lui său interpretativ. L-a intruchipat de două ori pe Adam, o dată în *Tragedia omului* de Madách Imre, căruia i-a imprimat un adine tragicism, iar recent în *Cain și Abel* de Sütő András — alt Adam, un neputincios căzut în omeneasca patimă a beției, dar totodată un ins fericit, care a gustat din mărul cunoașterii... A interpretat o serie de personaje în cele patru piese ale scriitorului Csurka István, montate pe scena orădeană: *O după-amiază cenușie*, *Curățenie generală*, *Dinții lui Cronos* și *Deficit*.

Viitorul rol: în *Dragostea lui Toldi*, dramatizare de Mehés György după celebrul poem al lui Arány János.

....O poveste de dragoste scrisă în secolul trecut; eroul luptă pentru adevăr și pentru iubirea lui, înfruntîndu-și frațele mai mare, robit dorinței de bunăstare. Toldi este un personaj legendar, foarte îndrăgit de publicul de toate vîrstele; cavaler vestit prin vitejia sa, prin vigoare, cinste și demnitate. Piesa, în versuri de o frumusețe și muzicalitate aparte, îmi pune deosebite probleme de interpretare. Dar este o bucurie pentru actor să dea viață scenică unui personaj atît de luminos, atît de frumos. Cînd joci astfel de eroi, publicul te îndrăgește și e de partea ta. O altă mare bucurie este că m-am întîlnit și colaborez cu un excelent profesor și om de teatru, Tompa Miklós. Socotesc montarea piesei drept un eveniment teatral, iar eu sper să nu-mi dezamăgesc spectatorii”.

Maria MARIN

telex-„teatrul“●telex-„teatrul“●telex-„teatrul“

trandafirii de F. Gilroy și O scrisoare pierdută de I. L. Caragiale ● Scenografa Elena Forțu a fost prezentă la Galeriile de artă „Eforie” cu o expoziție de grafică și scenografie. ● Revista „Flacăra” din 13 mai a.c. publică un interesant inter-

viu luat de Dan Bărlădeanu lui Constantin Raucchi. ● La Teatrul de Nord din Satu Mare a avut loc premiera piesei Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă de Horia Lovinescu. ● La Teatrul de păpuși din Alba Iulia a avut loc premiera piesei

Ariciul albastru de Al. T. Popescu, în regia lui Aurel Crăciun. ● Teatrul Maghiar de Stat din Sfîntu Gheorghe a prezentat în premieră spectacolul cu piesa Ultima oră de Mihail Sebastian. ●

să vă pun o întrebare grea : care este menirea teatrului, azi ?

— Cred că menirea teatrului este de a scoate în evidență misterele vieții și de a crea o șansă auditoriului, spectatorului, de a se confrunta cu aceste mistere. În miezul fiecărei piese se află o fantomă, fiecare dintre formele majore ale teatrului este, în esență, un mister. În tragedie, de exemplu, există celebrări; faptul că există un destin care decide implacabil asupra noastră (și care ne face să eșuăm, să nu devenim ceea ce dorim, să fim mai puțin decât am dori) și că, în același timp, fiecare dintre noi simte nevoia de a-și determina soarta, precum și strădania de a ne câștiga dreptul la eșec (ce contradicție !) sînt pentru mine, în ultimă instanță, un mister ; dar numai teatrul poate să actualizeze acest tip de mister.

— Poate teatrul să contribuie la ameliorarea lumii ? Poate teatrul să-l facă pe om mai bun ?

— Iată o întrebare pe care mi-am pus-o foarte des, din momentul sosirii în țara dumneavoastră, deoarece aici m-am întilnit cu oameni de teatru excepționali, care par a fi convinși că teatrul poate într-adevăr să schimbe lumea. În ceea ce mă privește simt că asta nu se poate. Cred că teatrul ne poate îmbogăți viața, conștiința de sine, dar nu cred că există dovezi, argumente că tea-

martie 1983

trul poate modifica felul în care mă comport. Studiind felul în care teatrul ar putea influența comportamentul, această influență mi s-a părut superficială sau simplistă.

Unul dintre lucrurile cele mai importante, în țara dumneavoastră, este că teatrul românesc are un auditoriu pe care îl cunoaște și cu care poate să comunice. Ațita timp cât există posibilitatea unei astfel de comunicări cu spectatorii, există și posibilitatea de a modela felul lor de a gândi ; iar reacțiile lor pot influența felul în care reprezentația respectivă este gândită. În Statele Unite nu avem o audiență unitară, avem doar un număr mare de spectatori, ceea ce Kierkegaard numea „public“ ; dacă actorul nu poate să-și cunoască și să-și înțeleagă spectatorii, el își descarcă bateriile în gol.

— Cu ce gânduri despre teatrul văzut în România plecați ?

— A fost o vizită minunată. Pînă acum am văzut trei producții, dintre care una, la nivelul a tot ceea ce am văzut mai bun pînă acum în viață *. Sînt impresionat de energia deosebită, de dinamismul care acționează, precum și de devotamentul pe care l-am întilnit în teatrul dumneavoastră. Această combinație între energie, devotament și talent reușește să creeze un teatru foarte bun.

* „O noapte furtunoasă“ de I. L. Caragiale, în regia lui Alexa Visarion, la Teatrul Giulești, pentru care, dealtfel, regizorul a primit o scrisoare de felicitări din partea domnului Corrigan.

telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“

Filateliștii iubitori de teatru pot adăuga colecțiilor lor emisiunea de opt mărci poștale „Interpreți vestiți ai teatrului românesc“. Figurează în această emisiune Matei Millo, Mihail Pascaly, Arisztizza Romanescu, C. I. Notara, Grigore Manolescu, Agatha Bârsescu, Iancu Brezeanu și Aristide Demetriad, în cele mai celebre dintre rolurile interpretate de ei. ● La Teatrul de Comedie, Florin Fătulescu repetă Misterul Agamemnon de Iosif Naghiu. ● Premieră la Teatrul Bacovia din Bacău: specta-

colul compus din dramatiizarea poemului Surșul Hiroșimei de Eugen Jebeleanu și piesa într-un act O întâmplare de Horia Lovinescu. Spectacolul, a cărui regie este semnată de Anca Ovanez-Doroșenco, se intitulează Dorm orașele lumii. ● În colecția „Rampa“ a Editurii „Eminescu“ au apărut Gaițele de Al. Kirițescu și Titanic-Vals de Tudor Mușatescu. ● În „Flacăra“ din 3 iunie este publicat interviul luat de Adrian Dohotaru lui Marin Sorescu, în care un spațiu întins îl ocupă problemele dramaturgiei

actuale. ● Am ales, pentru „Cronica cronicii dramatice“ susținută de Myosotis, o frază din cronica la spectacolul Al matala, Caragiale de la Teatrul Dramatic din Ploiești : „Cu calitățile și defectele lui, spectacolul Al matala, Caragiale poate diversifica paleta stilistică a unui repertoriu solid constituit, dar nu-l poate în nici un caz suplini“. Cronica a fost publicată în „România literară“ din 12 mai a.c. și poartă semnătura lui Victor Parhon.

FAIMA